

УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

Факультэт інфармацыйна-дакументных камунікацый

Кафедра гісторыі Беларусі і музейзнаўства

УЗГОДНЕНА

Загадчык кафедры

_____ М. А. Бяспалая

“ _____ ” _____ 2018 г.

УЗГОДНЕНА

Дэкан факультэта

_____ М. А. Яцэвіч

“ _____ ” _____ 2018 г.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНЫ КОМПЛЕКС ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

“МУЗЕІ СВЕТУ. Раздзел I. МУЗЕІ ЗАМЕЖНЫХ КРАІН”

для спецыяльнасці 1-23 01 12 “музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны” (па напрамках)”

Складальнік:

старшы выкладчык

кафедры гісторыі Беларусі і музейзнаўства

І. І. Бамбешка

Разгледжаны і рэкамендаваны

на пасяджэнні Савета ўніверсітэта

“18” декабря 2018 г.

Працікол №4

Складальнік:

Бамбешка І. І., *старшы выкладчык кафедры гісторыі Беларусі і музеезнаўства УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”*

Рэцэнзенты:

Н. В. Барабаш, *дацэнт кафедры гісторыі Беларусі ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя М. Танка”*, кандыдат гістарычных навук.

А. В. Пагоцкая, *навуковы супрацоўнік навукова-даследчага аддзела установы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”*, кандыдат мастацтвазнаўства.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗМЕСТ

1 ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА	4
2 ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	8
2.1 План-канспект лекцый	8
3 ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	23
3.1. Тэматыка семінарскіх заняткаў	23
4. РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЮ ВЕДАЎ	29
4.1. Заданні для самастойнай работы студэнтаў	29
4.2 Прыкладныя тэмы рэфератаў	30
4.3 Тэставыя заданні	30
4.3. Пытанні да экзамену	39
5 ДАПАМОЖНЫ РАЗДЗЕЛ	42
5.1 Тэматычны план	42
5.2. Асноўная літаратура	45
5.3 Дадатковая літаратура	46

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

1. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Пры ўсёй разнастайнасці існуючых за межамі Беларусі музеяў і адрозненнях у арганізацыі музейнай справы ў асобных краінах, абумоўленых асаблівасцямі іх гісторыі, сацыяльна-эканамічным ладам, культурнымі і іншымі традыцыямі, геаграфічным становішчам, у яе развіцці назіраецца шэраг агульных рысаў і устойлівых тэндэнцый. Тлумачыцца гэта неабходнасцю вырашэння эканамічных і культурных задач і інтэнсіфікацыяй турызму, абмену выстаўкамі, а таксама прафесійнымі кантактамі музейных работнікаў розных краін. Гэтыя і іншыя абставіны робяць вучэбную дысцыпліну “Музеі свету. Раздзел 1. Музеі замежных краін” надвычай актуальнай у працэсе падрыхтоўкі спецыялістаў у галіне музейнай справы і аховы гісторыка-культурнай спадчыны.

Вучэбна-метадычны комплекс вучэбнай дысцыпліны “Музеі замежных краін” прызначана для студэнтаў спецыяльнасці “Музейная справа і ахова гісторыка-культурная спадчыны” (па напрамках).

Вучэбная дысцыпліна “Музеі замежных краін” непасрэдна звязана з шэрагам музеязнаўчых (“Тэорыя і методика музейнай справы”, “Гісторыя музейнай справы”, “Ахова гісторыка-культурнай спадчыны” і інш.) і агульнагістарычных дысцыплін (“Сусветная гісторыя” і “Гісторыя Беларусі”), а таксама такімі дысцыплінамі як філасофія, тэорыя і гісторыя культуры, гісторыя мастацтва і іншымі.

Прадметам вучэбнай дысцыпліны “Музеі замежных краін” з’яўляюцца пытанні арганізацыі музейнай справы, асноўныя накірункі дзяржаўнай музейнай палітыкі ў краінах далёкага і блізкага замежжа, гісторыя фарміравання музейных калекцыі, экспазіцый і выставак у акрэсленых музеях, міжнародныя музейныя арганізацыі і аб’яднанні, нацыянальныя музейныя асацыяцыі.

Асноўнай **мэтай** выкладання вучэбнай дысцыпліны з’яўляецца вывучэнне студэнтамі музейных устаноў і практыкі арганізацыі музейнай справы ў краінах далёкага і блізкага замежжа.

Мэтавая накіраванасць вучэбнай дысцыпліны “Музеі замежных краін” прадугледжвае вырашэнне шэрагу **задач**:

- выявіць асноўныя арганізацыі, якія займаюцца распрацоўкай музейнай праблематыкі на міжнародным ўзроўні;
- разгледзець замежную практыку падрыхтоўкі спецыялістаў у галіне музейнай справы і аховы гісторыка-культурнай спадчыны;
- прасачыць на канкрэтным гістарычным і сучасным матэрыяле станаўленне і развіццё музеяў замежных краін;
- выявіць асаблівасці арганізацыі музейнай справы і сістэмы аховы гісторыка-культурнай спадчыны ў замежных краінах;
- вызначыць залежнасць развіцця музеяў ад культурных, палітычных, эканамічных і іншых прычын.

Зместам вучэбнай дысцыпліны прадугледжана фарміраванне наступных кампетэнцый у адпаведнасці з адукацыйным стандартам вышэйшай адукацыі першай ступені па спецыяльнасці “музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны” (па напрамках):

СЛК – 6. Умець працаваць у камандзе;

СЛК – 7. Умець фарміраваць і адстоўваць уласныя меркаванні;

ПК – 1. Планаваць, арганізоўваць і ўдасканальваць дзейнасць служб кіравання музейнай справай, аховы гісторыка-культурнай спадчыны, адукацыі і турызму;

ПК – 2. Планаваць, арганізоўваць і вядзець менеджарскую, маркетынговую, фінансавую і пасрэдніцкую рабюоту;

ПК – 6. Умець фармуляваць задачы па праектаванні, эксплуатацыі і ўдасканальванні (у частцы інфармацыйнага забеспячэння) стацыянарных музейных экспазіцый, выставак і турыстычных маршрутаў;

ПК – 14. Планаваць, арганізоўваць і вядзець навукова-метадычную і вучэбна-метадычную работу;

ПК – 15. Праводзіць кансультаванне па пытаннях музейнай справы, арганізацыі турызму і аховы гісторыка-культурнай дзейнасці;

ПК – 16. Здзяйсняць пошук, сістэматызацыю і аналіз інфармацыі па перспектывах развіцця галіны, інавацыйным тэхналогіям, праектам і рашэнням;

ПК – 17. Вызначаць мэты інавацый і спосабы іх дасягнення;

ПК – 18. Працаваць з навуковай і вучэбна-метадычнай літаратурай;

ПК – 19. Ацэньваць канкурэнтназдольнасць і эканамічную эфектыўнасць распрацоўваемых музейных тэхналогій;

ПК – 20. Выкарыстоўваць метады аналізу і арганізацыі ўкаранення інавацый;

ПК – 21. Складаць дамовы сумеснай дзейнасці па засваенні новых тэхналогій;

ПК – 22. Рыхтаваць праекты ліцэнзійных дамоў аб перадачы правоў на выкарыстанне аб'ектаў інтэлектуальнай ўласнасці.

Пералічаныя кампетэнцыі прадугледжваюць фарміраванне наступных ведаў, уменняў і навыкаў.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнты павінны **ведаць**:

- асноўныя этапы гісторыі музеяў замежных краін;
- асноўныя накірункі музейнай палітыкі замежных краін;
- гісторыю стварэння і сістэму захавання калекцый сусветна вядомых музеяў;
- структуру музейнай сеткі замежных краін;
- нацыянальныя асаблівасці музейнага будаўніцтва;
- ролю музеяў у развіцці культуры замежных краін;
- сучасны стан музеяў і музейнай справы замежных краін.

Студэнты павінны **ўмець**:

- аналізаваць крыніцы і літаратуру па гісторыі музейнага будаўніцтва замежных краін;
- даць характарытыку музейнай сеткі замежных краін;
- аналізаваць вопыт музейнага будаўніцтва замежных краін;
- вызначаць месца і ролю музеяў у развіцці сусветнай культуры.

Студэнты павінны **валодаць**:

- прафесійнымі навыкамі ў аналізу і выкарыстанні інфармацыйных рэсурсаў музеяў замежных краін;
- стварэнні інфармацыйных прадуктаў розных відаў па тэме курса;
- навыкамі музейнай кампаратывістыкі.

Вучэбна-метадычны комплекс вучэбнай дысцыпліны “Музеі замежных краін” распрацавана з улікам пастаўленых задач, узгоднена з праграмамі іншых музеязнаўчых вучэбных дысцыплін, якія выкладаюцца на кафедры гісторыі Беларусі і музеязнаўства (“Гісторыя музейнай справы”, “Ахова гісторыка-культурнай спадчыны”, “Музеі Беларусі”, “Тэорыя і гісторыя культуры” і інш.).

У адпаведнасці з вучэбным планам на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны “Музеі замежных краін” прадугледжана 124 гадзіны, з іх 52 – аўдыторых (32 – лекцыйных, 20 – семінарскіх). Рэкамендаваная форма кантролю – экзамен.

2. ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

2.1. План-канспект лекцый

Уводзіны

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме гуманітарнай адукацыі як базавай па спецыяльнасці “музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме музеялагічных дысцыплін. Сувязь вучэбнай дысцыпліны “Музеі замежных краін” з іншымі музеязнаўчымі і гістарычнымі дысцыплінамі.

Мэта і задачы вучэбнай дысцыпліны. Прадмет вучэбнай дысцыпліны. Структура вучэбнай дысцыпліны. Формы кантролю.

Раздзел I. Міжнародныя музейныя арганізацыі і аб’яднанні

Тэма 1. Дзейнасць Арганізацыі аб’яднаных нацый па пытаннях адукацыі, навукі і культуры (ЮНЕСКА) ў галіне музейнай справы і аховы гісторыка-культурнай спадчыны

Стварэнне ЮНЕСКА. Структура і функцыі ЮНЕСКА.

Роля ЮНЕСКА ў аб’яднанні намаганняў у галіне музейнай дзейнасці і аховы гісторыка-культурнай спадчыны. Центр сусветнай спадчыны. Спіс аб’ектаў сусветнай спадчыны. Спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны. Праграмы ЮНЕСКА па ахове матэрыяльнай, нематэрыяльнай і падводнай спадчыны. Праграма памяць свету.

Нарматыўныя дакументы ЮНЕСКА. Канвенцыі і рэкамендацыі па ахове гісторыка-культурнай спадчыны.

Прадстаўніцтва Рэспублікі Беларусь у ЮНЕСКА. Нацыянальная камісія РБ па справах ЮНЕСКА. Супрацоўніцтва РБ і ЮНЕСКА. Сумесныя праграмы і праекты.

Тэма 2. Дзейнасць Міжнароднага савета музеяў (ICOM)

Перадумовы стварэння ІКОМ. Дзейнасць Міжнароднага бюро музеяў.

Гісторыя стварэння ICOM. Структура ICOM. Статут ICOM. Мэты і задачы ICOM. Міжнародныя камітэты ICOM. Роля ICOM у зацвярджэнні музейзнаўства як навукі. Міжнародны камітэт музеалогіі (ICOFOM). Часопіс “Museum”.

Беларускі камітэт Міжнароднага савета музеяў і яго дзейнасць.

Тэма 3. Дзейнасць міжнародных неўрадавых арганізацый (Еўрасаюз і Савет Еўропы) па пытаннях музейнай справы і аховы гісторыка-культурнай спадчыны

Стварэнне Еўрапейскага саюза. Акцыі і дзейнасць Еўрапейскага саюза ў галіне музейнай справы.

Стварэнне Савета Еўропы. Акцыі і дзейнасць Савета Еўропы ў галіне музейнай справы. Еўрапейскі музейны форум. Конкурс на “Лепшы еўрапейскі музей года”.

Раздзел II. Музейная адукацыя

Тэма 4. Фарміраванне сістэмы падрыхтоўкі музейных спецыялістаў у краінах далёкага замежжа

Станаўленне сістэмы падрыхтоўкі музейных спецыялістаў у краінах далёкага замежжа. Школа Луўра. Рост музеяў і фарміраванне патрэбы ў музейным спецыялісце. Стварэнне спецыялізаваных вучэбных праграм. Лейстэрскі курс. Рэйнвардская акадэмія. Універсітэт Т. Масарыка ў Брно (Славакія). Смітсонаўскі інстытут (Вашынгтон).

Тэма 5. Фарміраванне сістэмы падрыхтоўкі музейных спецыялістаў у былым СССР і на постсавецкай прасторы

Станаўленне музейна-спецыфічных прафесій.

Вопыт Маскоўскага архелагічнага інстытута і яго філіялаў у падрыхтоўцы музейных спецыялістаў.

Распрацоўка структуры падрыхтоўкі музейных спецыялістаў у СССР у 1920-я гг. Стварэнне музейных цэнтраў. Адкрыццё музейнай аспірантуры. Дзейнасць кафедры музейзнаўства Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Роля цэнтральных і рэгіянальных курсаў павышэння кваліфікацыі ў падрыхтоўцы музейных спецыялістаў.

Новы этап фарміравання сістэмы падрыхтоўкі музейных спецыялістаў ў 1980-я гг. Падрыхтоўка стандартаў па спецыяльнасці “музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. Фарміраванне сістэмы музейнаўчай адукацыі.

Тэма 6. Станаўленне сістэмы падрыхтоўкі музейных спецыялістаў у РБ

Краязнаўчыя курсы ў БДУ (1927-28 навучальны год). Лекцыі В. Ю. Ластоўскага.

Адкрыццё спецыяльнасці “музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны” ў БДУ, ЕДУ, БУК і іншых ВНУ. Дзейнасць школы музеалогіі пры БелШК.

Адкрыццё магістратуры і аспірантуры.

Раздзел III. Музеі Еўропы

Тэма 7. Музеі Вялікабрытаніі

Арганізацыйныя асаблівасці і структура музейнай сеткі ў Вялікабрытаніі. Агульная характарыстыка музейнай сеткі. Прынцыпы каардынацыі музейнай дзейнасці ў маштабах краіны. Заканадаўчыя асновы дзейнасці музеяў у Вялікабрытаніі.

Музеі Англіі. Букінгемскі палац. Віндзорскі замак. Брытанскі музей. Нацыянальная галерэя. Галерэя Тэйт. Лонданскі Таўэр. Музей Вікторыі і Альберта. Ваенна-гістарычныя і навукова-тэхнічныя музеі. Музей пад адкрытым небам у Бімішы.

Музеі Шатландыі. Нацыянальная галерэя Шатландыі. Нацыянальны музей Шатландыі.

Тэма 8. Музеі Францыі

Агульная характарыстыка развіцця музейнай справы ў краіне. Аналіз музейнай сеткі. Кіраўніцтва музейнай справай у Францыі. Дзейнасць Міністэрства

культуры і адукацыі, Дырэкцыі культурнай спадчыны. Дзейнасць грамадскіх і прыватных асацыяцый у сферы музейнай справы.

Забеспячэнне кадрамі музеяў Францыі.

Музеі г. Парыжа: Луўр і Версаль. Дзяржаўны музей Сярэднявечча (Тэрмы Клюні). Музей д'Арсе. Нацыянальны цэнтр мастацтваў імя Жоржа Пампіду. Музей імпрэсіянізму і іншыя мастацкія музеі. Музеі ў Доме інвалідаў. Музей навукі і індустрыі. Версальскі музейны комплекс.

Музеі ў іншых гарадах Францыі.

Тэма 9. Музеі Германіі

Характарыстыка і структура музейнай сеткі Германіі. Дзяржаўнае кіраўніцтва музейнай справай у Германіі. Інвестыцыйная праграма “Культура на новых землях”. Ліквідацыя “музеяў-дубляў”.

Музеі Берліна: дзяржаўныя музеі на “Востраве музеяў”, Берлінская карцінная галерэя, Музей фашызму і супраціву ў Берліне.

Дзяржаўныя мастацкія зборы Дрэздэна: Галерэя старых майстроў і Галерэя новых майстроў, “Зялёны звод”, збор фарфору і іншыя.

Музеі Мюнхена: Старая пінакатэка, Новая пінакатэка, Баварскі нацыянальны музей.

Музеі Франкфурта-на-Майне і іншых гарадоў Германіі.

Тэма 10. Музеі Італіі

Стан музейнай справы ў краіне. Структура і арганізацыя музейнай сеткі. Дзяржаўная палітыка. Дзейнасць Міністэрства культуры і прыроднай спадчыны.

Музеі Рыма. Ватыканскія музеі, Нацыянальны рымскі музей, Нацыянальная галерэя сучаснага мастацтва, Галерэя Баргезэ, Музей рымскай цывілізацыі і інш.

Музеі Фларэнцыі: галерэя Уфіцы, Палацінская галерэя (галерэя Піці). Нацыянальны археалагічны музей Фларэнцыі, галерэя Акадэміі прыгожых мастацтваў, Нацыянальны музей Барджэла і інш.

Музеі Венецыі: Палац дожаў, Палац Ка-д'Ора, Палац Ка 'Пезаро, музей шкла, Галерэя Акадэміі, Гарадскі музей Карэра і інш.

Музеі Мілана, Неапаля, Урбіна, Турына і іншых гарадоў.

Тэма 11. Музеі Іспаніі

Спецыфіка фарміравання музейных устаноў Іспаніі. Арганізацыя і каардынацыя музейнай справы ў Іспаніі. Дзейнасць Міністэрства культуры Іспаніі ў галіне музейнай справы. Агульная характарыстыка музейнай сеткі.

Музеі Мадрыда: Прада, Музей Тысен-Барнэмиса, Музей каралеўскай акадэміі прыгожых мастацтваў Сан-Фернанда, Цэнтр мастацтваў каралевы Сафіі і інш. Каралеўскі палац і Эскарыял.

Музеі Таледа, Барселоны, Грэнады і інш.

Тэма 12. Музеі Грэцыі

Каардынацыя музейнай справы ў Грэцыі. Дзейнасць Міністэрства культуры і адукацыі і іншых міністэрстваў і ведамстваў у галіне музейнай справы. Ведамасная падпарадкаванасць музеяў Грэцыі. Характарыстыка музейнай сеткі.

Музеі і помнікі г.Афіны: Музей Акропаля, Нацыянальны археалагічны музей, Эпіграфічны музей, Візантыйскі музей, Музей Бенакі, Афінскі музей для сляпых і інш.

Археалагічныя музеі Салонікаў, Дэльфаў, Алімпіі, Іеракліёна і інш. гарадах.

Тэма 13. Музеі Нідэрландаў і Бельгіі

Музеі Нідэрландаў. Спецыфіка музейнага будаўніцтва і арганізацыі музейнай справы.

Музеі Амстэрдама. Дзяржаўны музей (Рэйксмузеум). Музей Вінсэнта Ван Гога. Музей Бойманса-ван Бёнінгена. Гарадскі музей. Гістарычны музей. Дом-музей Рэмбранта ван Рэйна, Навуковы музей “Нэма”, музей Ганны Франк і інш.

Музеі Гаагі. Каралеўская мастацкая галерэя.

Лейдэн. Дзяржаўны музей этнаграфіі.

Музеі Бельгіі. Музеі Бруселя. Каралеўскі музей прыгожых мастацтваў. Музей музычных інструментаў. Бельгійскі музей каралеўскай арміі і ваеннай гісторыі і інш.

Музеі Антверпэна. Музей сучаснага мастацтва. Этнаграфічны музей. Музей Майер ван дэн Берг. Дом-музей П. П. Рубенса і інш.

Музеі Бруге, Льежа і іншых гарадоў.

Тэма 14. Музеі краін Скандынавіі

Музеі Даніі. Прынцыпы арганізацыі музейнай справы. Дзейнасць Міністэрства культуры. Нацыянальны музей Даніі. Нацыянальная галерэя. Музей Торвальдсена. Новая гліптатэка Карлзбэргу. Музей сучаснага мастацтва Луізіана і інш. Дагістарычны музей у Орхусе, музей караблёў вікінгаў.

Музеі Нарвегіі. Музейная сетка краіны. Нацыянальная галерэя. Музей нацыянальных старажытнасцей. Нарвежскі народны музей і інш. Музей Тромсё.

Музеі Швецыі. Прынцыпы музейнай палітыкі, арганізацыі музейнай справы і структура музейнай сеткі. Нацыянальны музей, Стакгольмскі гістарычны музей, Музей скульптуры – Сад Мілеса. Карабель-музей “Ваза”. Скансэн.

Музеі Фінляндыі: Фінская нацыянальная галерэя. Музей Атэнеўм, Нацыянальны музей. Этнаграфічны музей. Сінебрухаўскі музей прыгожых мастацтваў і інш.

Тэма 15. Музеі краін Цэнтральнай Еўропы

Музеі Аўстрыі. Разнастайнасць музеяў Аўстрыі. Венскі музей гісторыі мастацтваў. Галерэя Альберціна. Музей у палацы Бельведэр. Аўстрыйскі музей прыкладнога мастацтва. Музей фальклору і этнаграфіі. Музей Гусцінуса Амброзі (майстэрня і скульптура ў парку Аўгартэн). Музейны комплекс “Музеумс кварцір” (Венскі цэнтр архітэктуры).

Музеі Швейцарыі. Жэнева. Музей швейцарскага нацыянальнага парка. Музей прымітыўнага мастацтва. Цюрых. Нацыянальны музей. Музей прыгожых мастацтваў (Кунстхале).

Музеі Венгрыі. Будапешт. Венгерскі нацыянальны музей. Венгерская нацыянальная галерэя. Музей Кішцэлі – сталічная карцінная галерэя. Музей гісторыі Будапешта. Этнаграфічны музей. Музей Бібліі. Венгерскі музей натуральнай гісторыі.

Музеі Польшчы. Варшава. Каралеўскі замак на Замкавай плошчы. Музей-палац у Вілянуве. Нацыянальны музей. Гістарычны музей горада Варшавы. Археалагічны музей. Этнаграфічны музей. Музей войска польскага. Палаца-паркавыя комплексы ў Небораве і Аркадыі.

Кракаў. Галерэя польскага жывапісу XIX ст. (“Сукеніцы”). Галерэя еўрапейскага жывапісу (Палац Чартарыйскіх). Этнаграфічны музей і мастацкія зборы вавельскага каралеўскага замка.

Познань. Нацыянальны музей. Музей гісторыі горада. Музей прыкладнога мастацтва. Музей музычных інструментаў.

Музеі Чэхіі. Прага. Нацыянальны музей. Ваенна-гістарычны музей. Музей горада Прагі. Яўрэйскі музей. Нацыянальная галерэя. Галерэя жывапісу Пражскага замка ў Градчанах. Адзел рукапісаў Пражскай бібліятэкі. Музей В. А. Моцарта. Музей А. Мухі і інш.

Кутна Гора. Храм святой дзевы Варвары. Чэшскі музей срэбра. Влашскі (Італьянскі) двор – Манетны двор і каралеўская рэзідэнцыя.

Музеі Албаніі. Нацыянальны гістарычны музей. Музей Незалежнасці. Музей зброі і інш.

Музеі Балгарыі. Нацыянальная мастацкая галерэя Балгарыі. Нацыянальны гістарычны музей Балгарыі. Нацыянальны музей ваеннай гісторыі. Нацыянальная галерэя замежнага мастацтва. Варненскі археалагічны музей. Архітэтурна-этнаграфічны комплекс “Этыр”. Царкоўны гісторыка-архітэктурны музей і крыпта храма св. Аляксандра Неўскага. Дом-музей Аляксандра I.

Музеі Румыніі. Нацыянальны музей мастацтваў Румыніі. Нацыянальны музей Брукенталя. Нацыянальны гістарычны музей. Мемарыяльныя музеі: Тэадора Амана, Георга Теадарэску і інш.

Тэма 16. Музеі краін Усходняй Еўропы

Музеі Літвы. Вільнюс. Літоўскі мастацкі музей. Нацыянальны музей Літвы. Палац вялікіх князёў літоўскіх. Дзяржаўны яўрэйскі музей Віленскага Гаона. Музей тэатра, музыкі і кіно. Музеі Віленскага ўніверсітэта.

Каўнас. Нацыянальны мастацкі музей імя М. К. Чурлёніса. Галоўны ваенны музей імя Вітаўта. Музей дэпартацыі і супраціўлення і інш.

Клайпеда. Марскі музей Літвы. Музей Бурштыну.

Музеі Эстоніі. Мастацкі музей Эстоніі. Эстонскі гістарычны музей. Эстонскі музей пад адкрытым небам. Марскі музей Эстоніі. Музей акупацыі. Тартускі музей цацак і інш.

Музеі Латвіі. Латвійскі нацыянальны мастацкі музей. Музей замежнага мастатцва. Нацыянальны музей гісторыі Латвіі, Музей гісторыі медыцыны імя П. Страдыньша. Латвійскі музей акупацыі і інш.

Музеі Украіны. Прынцыпы арганізацыі музейнай справы. Музейная сетка: структура і прынцыпы арганізацыі. Кіраўніцтва музейнай справай. Падпарадкаванасць музеяў.

Кіеўскі музей рускага мастацтва. Нацыянальны мастацкі музей Ўкраіны. Нацыянальны навукова-прыродазнаўчы музей НАН Украіны. Нацыянальны музей у Львове ім. Андрэя Шаптыцкага. Музей народнай архітэктуры і побыту Ўкраіны. Нацыянальны Кіева-Пячэрскі гісторыка-культурны запаведнік. Дзяржаўны гісторыка-архітэктурны запаведнік «Старажытны Кіеў». Музей гісторыі Ўкраіны ў II сусветнай вайне. Нацыянальны музей Тараса Шаўчэнкі і іншыя літаратурныя музеі Ўкраіны.

Музеі Расійскай Федэрацыі. Прынцыпы арганізацыі музейнай справы. Музейная сетка: структура і прынцыпы арганізацыі. Кіраўніцтва музейнай справай. Падпарадкаванасць музеяў.

Музеі Масквы. Музей-запаведнік “Маскоўскі Крэмль”. Дзяржаўная Збройная палата Маскоўскага Крамля. Дзяржаўны гістарычны музей, Дзяржаўная Траццякоўская галерэя. Дзяржаўны палітэхнічны музей. Дзяржаўны музей выяўленчага мастацтва імя А. С. Пушкіна. Літаратурныя музеі Масквы. Музеі у прыгарадах Масквы.

Музеі Санкт-Пецярбургу. Дзяржаўны Эрмітаж. Музей этнаграфіі і антрапалогіі імя Пятра Вялікага (Пецярбургская Кунсткамера). Дзяржаўны рускі музей. Расійскі этнаграфічны музей. Музеі ў прыгарадах Пецярбурга.

Музеі-запаведнікі Расійскай Федэрацыі. Салавецкі дзяржаўны гісторыка-архітэктурны і прыродны музей-запаведнік. Дзяржаўны мемарыяльны гісторыка-літаратурны і прыродна-ландшафтны музей-запаведнік А. С. Пушкіна «Міхайлаўскае». Дзяржаўны гісторыка-архітэктурны і этнаграфічны музей-запаведнік «Кіжы». Кастрямскі архітэктурна-этнаграфічны і ландшафтны музей-запаведнік «Кастрямская слабада». Наўгародскі дзяржаўны аб'яднаны музей-запаведнік. Уладзіміра-Суздальскі гісторыка-мастацкі і архітэктурны музей-запаведнік. Дзяржаўны гісторыка-мемарыяльны музей-запаведнік «Сталінградская бітва» і інш.

Гістарычныя, літаратурныя, навукова-тэхнічныя і іншыя музеі Расійскай Федэрацыі.

Раздел IV. Музеі Амерыкі

Тэма 17. Музеі краін Паўночнай Амерыкі

Музеі Канады. Асаблівасці музейнай сеткі і дзяржаўнай палітыкі ў галіне музеязнаўства. Кіраванне музейнай справай.

Помнікі і гістарычныя мясціны на тэрыторыі Канады. Канадскі музей цывілізацыі. Канадскі ваенны музей. Канадскі музей навукі і тэхнікі. Канадскі паштовы музей. Канадскі дзіцячы музей. Нацыянальная галерэя Канады. Манрэальскі музей прыгожых мастацтваў. Мастацкая галерэя Антарыо. Каралеўскі музей Антарыо ў Таронта. Асацыяцыя экамузеяў Квебека.

Музеі ЗША. Асаблівасці музейнай сеткі і дзяржаўнай палітыкі ў галіне музеязнаўства. Кіраванне музейнай справай.

Вашынгтон. Смітсонаўскі інстытут (Музей мастацтваў і прамысловасці. Нацыянальны заалагічны парк. Нацыянальны прыродазнаўчы музей. Мастацкая галерэя Фрыера. Нацыянальны музей амерыканскай гісторыі. Музей Анакостыі.

Нацыянальны музей амерыканскага мастацтва. Нацыянальная партрэтная галерэя і інш.). Нацыянальная мастацкая галерэя.

Нью-Ёрк. Метраполітэн-музей. Музей сучаснага мастацтва. Калекцыя Фрыка. Музей амерыканскага мастацтва Уітні. Музей С. Гугенхайма і інш.

Бостанскі музей прыгожых мастацтваў. Мастацкі музей Філадэльфіі. Чыкагскі мастацкі інстытут. Музей Амерыканскага мастацтва Уітні. Дэтройцкі інстытут мастацтваў Э. Форда. Амерыканскі музей натуральнай гісторыі. Музей натуральнай гісторыі Філда. “Экспларыум”. Музей Г. Форда ў Грынфілд Вільдз. “Каланіяльны Ўільямсбург” і іншыя музеі.

Тэма 18. Музеі краін Лацінскай і Паўднёвай Амерыкі

Музеі Мексікі. Мехіка. Нацыянальны музей антрапалогіі. Музей гісторыі ў замку Чапультэпек. Музей галоўнага храма ацтэкаў. Музей сучаснага мастацтва. Музей натуральнай гісторыі і інш.

Музеі Кубы. Гавана. Музей рэвалюцыі Кубы. Музей нацыянальнай кампаніі па барацьбе з непісьменнасцю. Дом-музей Эрнэста Хэмінгуэя. Археалагічны музей.

Музеі Бразіліі. Рыа-дэ-Жанэйра. Нацыянальны музей. Музей рэспублікі. Музей сучаснага мастацтва. Індзейскі музей. Музей вобразаў несвядомага. Мастацкі музей. Музей інканфідэнцыі. Стварэнне экамузеяў.

Музеі Аргенціны. Буэнас-Айрес. Нацыянальны музей прыгожых мастацтваў. Нацыянальны музей гісторыі Аргенціны. Нацыянальнай музей майскай рэвалюцыі. Прыродазнаўчы музей. Аргенцінскі марскі музей. Аргенцінскі нацыянальны музей эміграцыі. Дзіцячы музей. Музей замежнага доўгу.

Музеі Венесуэлы. Музей сучаснага мастацтва. Дзіцячы музей. Музей венесуэльскага флоту.

Музей Чылі, Эквадора, Калумбіі і інш.

Раздзел V. Музеі Афрыкі

Спецыфіка развіцця музейнай справы на Афрыканскім кантыненте. Асаблівасць музейных калекцый. Хуткае павелічэнне музеяў у апошняй трэці XX ст.

Тэма 19. Музеі Паўночнай Афрыкі

Музеі Егіпту. Каір. Егіпецкі музей. Музей ісламскага мастацтва. Копцкі музей. Цэнтр навукі і тэхнікі імя С'юзн Мубарак. Дзіцячы музей творчасці і цывілізацыі.

Александрыя. Грэка-рымскі музей.

Луксор. Музей старажытнаегіпецкага мастацтва.

Даліна цароў. Комплекс у Гізе і іншыя помнікі Егіпта.

Музеі Алжыру. Алжыр. Нацыянальны музей антычнасці. Нацыянальны музей вытанчаных мастацтваў. Этнаграфічны музей Бардо. Музей сучаснага мастацтва. Музей Цырта.

Музеі Лівіі. Трыпалі. Музей Лівіі. Музей натуральнай гісторыі. Археалагічны музей. Этнаграфічны музей. Музей эпиграфікі. Музей іслама. Музей Лівійскай Арабскай Джамахірыі (музеі Лівіі).

Музеі Туніса. Туніс. Археалагічны музей Бардо. Музей грошай.

Тэма 20. Музеі Цэнтральнай Афрыкі

Музеі Нігерыі. Нацыянальны музей у Лагосе і Джосе.

Музеі Кеніі. Найробі. Нацыянальны музей. Мастацкая галерэя Сорбсі. Чыгуначны музей.

Музеі Судана. Хартум. Нацыянальны музей Судана. Музей натуральнай гісторыі. Этнаграфічны музей.

Музеі Сенегала. Музей негрыцянскай цывілізацыі. Музей рабства на востраве Гарэ.

Музеі Нігера, Рэспублікі Бенін, Ганы і інш.

Тэма 21. Музеі Паўднёвай Афрыкі

Музеі ПАР (Паўднёва-афрыканскай рэспублікі). Прэторыя. Нацыянальны культурна-гістарычны музей. Прыродазнаўчы музей Трансвааля. Мастацкі музей Прэторыі.

Кейптаўн. Паўднёва-Афрыканскі музей. Музей Паўднёва-Афрыканскага ўніверсітэта. Нацыянальная мастацкая галерэя.

Музей-засценак на востраве Робэн айленд.

Іаханесбург. Музей афрыкі. Нацыянальны музей ваеннай гісторыі Паўднёвай Афрыкі. Мастацкі музей. Іншыя музеі ПАР.

Музеі Намібіі, Батсваны, Мазамбіка і іншых краін.

Раздзел VI. Музеі Аўстраліі

Тэма 22. Музеі Аўстраліі

Асаблівасці гісторыі музейнай справы ў Аўстраліі. Арганізацыя музейнай справы. Фарміраванне музейнай сеткі.

Канбера. Нацыянальны музей Аўстраліі. Аўстралійская нацыянальная галерэя. Аўстралійскі ваенны мемарыял.

Мельбурн. Музей Вікторыі. Нацыянальная галерэя Вікторыі. Дом капітана Джэймса Кука. Музей іміграцыі.

Сіднэй. Аўстралійскі нацыянальны марскі музей. Сіднейскі музей прыкладных мастацтваў і навук. Музей сучаснага мастацтва і інш.

Тэма 23. Музеі Новай Зеландыі і краін Акіяніі

Спецыфіка арганізацыі музейнай справы ў Новай Зеландыі і краінах Акеаніі.

Новая Зеландыя. Нацыянальны марскі музей. Музей Новай Зеландыі Тэ Папа Тангарэва.

Велінгтон. Мастацкая галерэя Ўніверсітэта Вікторыі.

Окленд. Ваенны мемарыяльны музей.

Гаваі. Ганалулу. Музей натуральнай і культурнай гісторыі штата Гаваі (“Музей Бішоп”).

Музей Фіджы. Нацыянальны музей Папуа-Новай Гвінеі.

Раздел VII. Музеи Азии

Тема 24. Музеи Пярэдняй (Заходняй) Азіі

Музеи Ізраіля. Іерусалім. Помнікі і гістарычныя мясціны Іерусаліма. Музей Ізраіля ў Іерусаліме. Музей гісторыі Іерусаліма ў Цытадэлі. Францысканскі біблейскі музей. Тэатральны музей-архіў. Музей біблейскіх краін. Музей вязняў падполля. Мемарыял Яд ва-Шэм – Музей Катастрофы еўрапейскага яўрэйства. Музей палесцінскага жыцця і памяці.

Тэль-Авіў. Музей Эрэц Ісраэль (Зямля Ізраіля). Музей Яўрэйскай дыяспары. Тэль-Авіўскі мастацкі музей. Музей Арміі абароны Ізраіля.

Хайфа. Нацыянальны марскі музей. Нацыянальны музей навукі і тэхнікі. Музей японскага мастацтва. Нацыянальны музей навукі і тэхнікі.

Музеи Турцыі. Стамбул. Музей султанскага палаца Тапкапы (Палац-музей Тапкапы). Сафійскі сабор. Музей турэцкага і ісламскага мастацтва. Археалагічны музей. Музей Рахмі Коча. Дом-музей Атацюрка.

Анкара. Музей анаталійскай цывілізацыі. Маўзалеі Атацюрка.

Бодрум. Музей падводнай археалогіі.

Помнікі Эфеса, Пергама і іншых антычных гарадоў на тэрыторыі Турцыі.

Музеи Ірана. Дзяржаўны музей “Гулестан”. Нацыянальны музей. Іранскі музей эпохі ісламу. Музей дываноў.

Музеі і помнікі Хамадана і іншых старажытных гарадоў Ірана.

Музеі **Лівана** (Нацыянальны музей, Археалагічны музей), **Сірыі** (Нацыянальным музей этнаграфіі), **Іраку** (Іранскі музей старажытнасцей), **Саудаўскай Аравіі, Кувейта, Афганістана.**

Тема 25. Музеи Усходняй Азіі

Музеи Кітая. Арганізацыя і заканадаўчыя асновы музейнай справы ў Кітаі. Структура музейнай сеткі. Асаблівасці кітайскіх музеяў.

Пекін. Палацавы комплекс-музей «Гугун». Нацыянальны музей. Ваенна-гістарычны музей Кітайскай народнай рэспублікі (КНР). Нацыянальны музей прыгожых мастацтваў. Нацыянальны прыродазнаўчы музей. Магільны склеп

імператараў дынастыі Мін. Музей навукі і тэхнікі. Кітайскі музей сельскай гаспадаркі.

Нанкін. Нанкінскі музей. Нанкінскі музей гісторыі тайпінаў.

Шанхай. Шанхайскі музей мастацтва і гісторыі. Шанхайскі музей натуральнай гісторыі.

Музей гліняных воінаў і коней пахавальнага комплексу Цынь Шыхуандзі. Хэнаньскі музей (г. Кайфэн), марскі музей (в. Мяодао) і інш.

Музеі Тайваня. Нацыянальны палацавы музей.

Музеі Японіі. Структура музейнай сеткі. Асаблівасці японскіх музеяў і арганізацыі музейнай справы.

Токія. Нацыянальны музей. Нацыянальны музей заходняга мастацтва. Брыджстоўскі мастацкі музей. Музей народнага мастацтва. Ваенны музей храма Ясукуні. Музей Такійскага ўніверсітэта.

Кіёта. Нацыянальны музей. Нацыянальная галерэя сучаснага мастацтва. Сад камянёў храма Роандзі. Музей “Міхо”

Осака. Нацыянальны музей этналогіі. Нацыянальны мастацкі музей. Музей усходняй керамікі.

Мемарыяльны музей міру (Херасіма).

Музеі Карэі. Сеул. Нацыянальны музей Карэі. Нацыянальны музей сучаснага мастацтва. Нацыянальны этнаграфічны музей. Нацыянальны музей навукі. Музей-кнігасховішча класічнай літаратуры Санама.

Пхеньян. Цэнтральны гістарычны музей. Музей рэвалюцыі.

Музеі Манголіі. Улан-Батар. Цэнтральны дзяржаўны музей. Нацыянальны музей гісторыі Манголіі. Музей спец-службаў Манголіі.

Тэма 26. Музеі Паўднёвай Азіі

Музеі Індыі. Структура музейнай сеткі. Асаблівасці індыйскіх музеяў і арганізацыі музейнай справы.

Дэлі. Нацыянальны музей Індыі. Нацыянальная галерэя сучаснага мастацтва. Музей рамёстваў. Археалагічны музей і інш.

Індыйскі музей у Калькуце. Музей Прынца Уэльскага ў Бамбеі. Цэнтр навукі ў Бамбеі.

Мемарыяльны музей Махатмы Гандзі. Дом-музей Рэрыхаў. Музеі у Матуры, Мадрасе, Лукноу, Хайдарабадзе і інш.

Музеі Пакістана. Карачы. Нацыянальны музей Пакістана. Пакістанскі марскі музей. Музей ваенна-паветраных сіл Пакістана. Музей у Палацы Махаты. Археалагічны музей “Махенджа-Дара”. Музей лок Вірша (Ісламабад).

Музеі Непала. Нацыянальны музей. Нацыянальны прыродазнаўчы музей. Нацыянальная мастацкая галерэя. Міжнародны музей альпінізму.

Тэма 27. Музеі Паўднёва-Усходняй Азіі

Музей навукі і тэхнікі **Сінгапура**. Музей гісторыі **Ганконга**. Нацыянальны музей **Інданэзіі** (Джакарта). Нацыянальны музей **Філіпін** (Маніла). Нацыянальны музей **Тайланда** (Бангкок). Музей гісторыі Вьетнама (Сайгон). Музей генецыду ў Туалсленгу (**Камбоджа**)

3. ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

3.1. Тэматыка семінарскіх заняткаў

Тэма 1. Музеі краін Паўночнай Амерыкі

1. Арганізацыя музейнай справы і структура музейнай сеткі Канады.
2. Найбольш значныя музеі Канады.
3. Арганізацыя музейнай справы і структура музейнай сеткі ЗША.
4. Найбольш знакавыя музеі ЗША.

Літаратура.

1. Андертон, Ф. Проектирование музеев в Лос-Анджелесе: начало или конец динозавров? / Ф. Андертон // *Museum*. – 1998. – № 196 (№ 2). – С. 20—24.
2. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 2.: Музеі Азіі, Амерыкі, Аўстраліі, Афрыкі / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2008. – С. 86-127.
3. Данилов, В. Эксплораторіуму в Сан-Франциско двадцать лет / В. Данилов // *Museum*. 1990. № 163 (№ 1). С. 27—31.
4. Мессер, Т. М. Музей Гуггенхейма в Нью-Йорке / Т. М. Мессер // *Museum*. – 1990. – № 163 (№ 1). – С. 17-21.
5. Музейные учреждения и организации зарубежных стран (каталог) / сост. А. И. Фролов [и др.]. М., 1987.
6. Низовский, А. Ю. Величайшие музеи мира / А. Ю. Низовский. – М.: Вече, 2008. – С. 276-314.
7. Спердзон, Г. Национальная галерея Канады: от неудач к успехам / Г. Спердзон // *Museum*. – 1994. – № 181 (№ 3). – С. 12-19.
8. Филбин, М. Чикагский музей мира / М. Филбин, П. Ратайчак // *Museum*. – 1993. – № 177 (№ 3). – С. 9-13.
9. Юренева, Т. Ю. Музеи мира : история и коллекции, шедевры и раритеты / Т. Ю. Юренева; Российский институт культурологии. – Москва : Эксмо, 2011. – С. 304-344.

Тэма 2. Музеі краін Лацінскай і Паўднёвай Амерыкі

1. Музеі Мексікі.
2. Музеі Кубы.
3. Музеі Бразіліі.
4. Музеі Аргенціны.
5. Музеі Венесуэлы.
6. Музеі Чылі, Эквадора, Калумбіі і інш.

Літаратура.

1. Аларкон, Р. М. Австралия, США, Мексика: пополнение музейных коллекций / Р. М. Аларкон // *Museum*. – 1993. – № 176 (№ 2). – С. 24-29.
2. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 2.: Музеі Азіі, Амерыкі, Аўстраліі, Афрыкі / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2008. – С. 86-127.
3. Марешаль, Ж. К вопросу об островной музеологии в Карибском регионе / Ж. Марешаль // *Museum*. – 1999. – № 199 (№ 1). – С. 44-50.
4. Моктесума, Э. М. Музей на месте раскопок: Большая пирамида в Мехико / Э. М. Моктесума // *Museum*. – 1998. – № 198 (№ 4). – С. 40-43.
5. Музейные учреждения и организации зарубежных стран: (Кат.) / АН СССР, НИИ культуры. – М., 1987. – 115 с.
6. Низовский, А. Ю. Величайшие музеи мира / А. Ю. Низовский. – М.: Вече, 2008. – С. 268-289, 315-316.
7. Оливейра, А. де. Эксперимент в тропическом районе Бразилии: Музей человека в Ресифи / А. де Оливейра, М. де Шагаш // *Museum*. – 1983. – № 139 (№ 3). – С. 51—55.
8. Сальвадор, Х. М. Музей современного искусства в Каракасе / Х. М. Сальвадор // *Museum*. – 1985. – № 145 (№ 1). – С. 39-41.
9. Юренева, Т. Ю. Музеи мира : история и коллекции, шедевры и раритеты / Т. Ю. Юренева; Российский институт культурологии. – Москва : Эксмо, 2011. – С. 307-310.

Тэма 3. Музеі Паўночнай Афрыкі

1. Музеі Егіпту.
2. Музеі Алжыру.
3. Музеі Лівіі.
4. Музеі Туніса.

Літаратура.

1. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 2.: Музеі Азіі, Амерыкі, Аўстраліі, Афрыкі / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2008. – С. 173-178.
2. Музейные учреждения и организации зарубежных стран: (Кат.) / АН СССР, НИИ культуры. – М., 1987. – 115 с.
3. Низовский, А. Ю. Величайшие музеи мира / А. Ю. Низовский. – М.: Вече, 2008. – С. 369-374, 380.
4. Юренева, Т. Ю. Музеи мира : история и коллекции, шедевры и раритеты / Т. Ю. Юренева; Российский институт культурологии. – Москва : Эксмо, 2011. – С. 395-414.

Тэма 4. Музеі Аўстраліі, Новай Зеландыі і краін Акеаніі

1. Музеі Аўстраліі.
2. Музеі Новай Зеландыі.
3. Музеі краін Акеаніі.

Літаратура.

1. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 2.: Музеі Азіі, Амерыкі, Аўстраліі, Афрыкі / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2008. – С. 157-172.
2. Музейные учреждения и организации зарубежных стран: (Кат.) / АН СССР, НИИ культуры. – М., 1987. – 115 с.

3. Низовский, А. Ю. Величайшие музеи мира / А. Ю. Низовский. – М.: Вече, 2008. – С. 385-389.

4. Юренева, Т. Ю. Музеи мира : история и коллекции, шедевры и раритеты / Т. Ю. Юренева; Российский институт культурологии. – Москва : Эксмо, 2011. – С. 427-445.

Тэма 5. Музеі Пярэдняй Азіі

1. Музеі Ізраіля.

2. Музеі Турцыі.

3. Музеі Ірана.

4. Музеі Лівана, Сірыі, Іраку, Саудаўскай Аравіі, Кувейта, Афганістана.

Літаратура.

1. Альпёзен, О. Бодрумский музей подводной археологии / О. Альпёзен // Museum. – 1983. – № 137 (№ 1). – С. 61-63.

2. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 2.: Музеі Азіі, Амерыкі, Аўстраліі, Афрыкі / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2008. – С. 5-33.

3. Музейные учреждения и организации зарубежных стран: (Кат.) / АН СССР, НИИ культуры. – М., 1987. – 115 с.

4. Низовский, А. Ю. Величайшие музеи мира / А. Ю. Низовский. – М.: Вече, 2008. – С. 333-339, 345-347, 355-357.

5. Юренева, Т. Ю. Музеи мира : история и коллекции, шедевры и раритеты / Т. Ю. Юренева; Российский институт культурологии. – Москва : Эксмо, 2011. – С. 382-389.

Тэма 6. Музеі Усходняй Азіі

1. Музеі Кітая.

2. Музеі Тайваня.

3. Музеі Японіі.

4. Музеі Карэі.
5. Музеі Манголіі.

Літаратура.

1. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 2.: Музеі Азіі, Амерыкі, Аўстраліі, Афрыкі / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2008. – С. 34-66.
2. Ён, Ли Нан. Музеи Южной Кореи / Ли Нан Ён // Museum. 1986. – № 149 (№ 1). – С. 30—35.
3. Иошиока, Ю. Музей в Иокогаме: прошлое, настоящее и будущее лошади / Ю. Иошиока // Museum. – 1991. – № 170 (№ 4). – С. 35-37.
4. Кавамото, Й. Дух Хиросимы / Й. Кавамото // Museum. – 1993. – № 177. – С. 14-16.
5. Киносита, Т. Музеи при японских университетах в переходный период / Т. Киносита, Р. Ясуи // Museum. – 2001. – № 207 (№ 1). – С. 27-31.
6. Музейные учреждения и организации зарубежных стран: (Кат.) / АН СССР, НИИ культуры. – М., 1987. – 115 с.
7. Низовский, А. Ю. Величайшие музеи мира / А. Ю. Низовский. – М.: Вече, 2008. – С. 340-344, 352-354, 359-357.
8. Юренева, Т. Ю. Музеи мира : история и коллекции, шедевры и раритеты / Т. Ю. Юренева; Российский институт культурологии. – Москва : Эксмо, 2011. – С. 374-382, 390-394.

Тэма 7. Музеі Паўднёвай Азіі

1. Музеі Індыі.
2. Музеі Пакістана.
3. Музеі Непала.

Літаратура.

1. Агравал, О. П. Национальный музей в Нью-Дели: достижения и проблемы / О. П. Агравал // Museum. – 1990 – № 163. – С. 13.
2. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 2.: Музеі Азіі, Амерыкі, Аўстраліі, Афрыкі / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2008. – С. 67-80.
3. Годж, С. Музеи и центры науки в Индии / С. Годж // Museum. – 1986. – № 150 (№ 2). – С. 40—46.
4. Низовский, А. Ю. Величайшие музеи мира / А. Ю. Низовский. – М.: Вече, 2008. – С. 326-329, 348-350.
5. Юренева, Т. Ю. Музеи мира : история и коллекции, шедевры и раритеты / Т. Ю. Юренева; Российский институт культурологии. – Москва : Эксмо, 2011. – С. 372.

Тэма 8. Музеі Паўднёва-Усходняй Азіі.

1. Музеі Сінгапура.
2. Музеі Ганконга.
3. Музеі Інданэзіі, Філіпін, Тайланда і інш.

Літаратура.

1. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 2.: Музеі Азіі, Амерыкі, Аўстраліі, Афрыкі / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2008. – С. 81-85.
2. Лабрадор, А. П. Университетские коллекции и музеи на Филиппинах / А. П. Лабрадор // Museum. – 2001. – № 207 (№ 1). – С. 4-9.
3. Низовский, А. Ю. Величайшие музеи мира / А. Ю. Низовский. – М.: Вече, 2008. – С. 329, 352-354, 358-359.

4. РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЮ ВЕДАЎ

4.1. Заданні для самастойнай работы студэнтаў

1. Музеі Чэхіі і Славакіі.
2. Музеі Аўстрыі.
3. Музеі Швейцарыі.
4. Музеі Польшчы.
5. Музеі Венгрыі.
6. Музеі Румыніі.
7. Музеі Балгарыі
8. Музеі на тэрыторыі былой Югаславіі.
9. Музеі Расіі.
10. Музеі Украіны
11. Музеі Эстоніі
12. Музеі Латвіі
13. Музеі Літвы
14. Музеі Цэнтральнай Афрыкі
15. Музеі Паўднёвай Афрыкі.

Літаратура.

1. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 2.: Музеі Азіі, Амерыкі, Аўстраліі, Афрыкі / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2008. – С. 179-195.
2. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 1.: Музеі Еўропы / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2004. – С. 149 – 153.
3. Грицкевич, В. П. История музеев мира. Учебн. пособия для студентов ист. фак. / В. П. Грицкевич, А. А. Гужаловский. – Мн.: БГУ, 2003. – 284 с.

4. Лысикова, О. В. Музеи мира: Учебное пособие к интегрированному курсу “музеи мира” / О. В. Лысикова. – М.: Флинта: наука, 2002. – С. 45 – 46, 69 – 86.
5. 100 великих музеев мира / Автор-сост. И. А. Ионина. – М.: Вече, 2004 – 512 с.
6. Хадсон, К. Влиятельные музеи / К. Хадсон; Пер. с англ. Л. Мотылева. – Новосибирск: Науч.-изд. центр «Сиб. хронограф», 2001. – 194 с.
7. Шмелёв, В.Г. Музеи под открытым небом: очерки возникновения и развития / В. Г. Шмелёв. – Киев: Наукова думка, 1983. – 119 с.
8. Юренева, Т. Ю. Музееведение: Учебн. для высшей школы / Т. Ю. Юренева. – М.: Академический проект, 2003. – 560 с. («Gaudeamus»).
9. Юренева, Т. Ю. Музей в мировой культуре / Т. Ю. Юренева. – М.: Русское слово – РС, 2003. – С. 255-314.

4.2. Прикладные темы рефератаў

1. Творы мастацтва музеяў Ватыкана.
2. Луўр. Гісторыя, калекцыі, архітэктура, сучасныя тэндэнцыі дзейнасці.
3. Брытанскі музей - гісторыя адкрыцця і развіцця музея.
4. Прада. Гісторыя стварэння і лепшыя калекцыі.
5. Нацыянальная Лонданская Галерэя – склад і спецыфіка прадстаўлення калекцый.
6. Нацыянальныя музеі ў Мексіцы і Лацінскай Амерыцы. Асаблівасці функцыянавання.
7. Цэнтр Пампіду. Асаблівасці канцэпцыі і функцыянавання.
8. Галерэя Уфіцы. Гісторыя стварэння.
9. Політэхнічныя музеі. Музеі аўтамабіляў, авіяцыі, касманаўтыкі, суднаходства.
10. Музей Вікторыі і Альберта ў Лондане. Гісторыя стварэння і месца ў культуры XIX ст.
11. Музеі пад адкрытым небам. Гісторыя ўзнікнення і спецыфіка музейнай канцэпцыі.
12. Музей Метрапалітэн у Нью-Ёрку і яго месца ў амерыканскай і сусветнай культуры XX стагоддзя.

13. Музеі Санкт-Пецярбурга - спецыфіка бытавання (на выбар).
14. Дрэздэнская Галерэя, гісторыя яе існавання і асноўныя шэдэўры.
15. Музеі акупацыі як спецыфічныя музеі на тэрыторыі постсавецкай прасторы.
16. Асаблівасці ўзнікнення музеяў на Афрыканскім кантыненте.
17. Прынцыпы і асаблівасці фарміравання спісу сусветнай спадчыны ЮНЕСКА.
18. Праграма “Памяць міру” і яе роля ў захаванні дакументальнай спадчыны.
19. Дзейнасць Рэспублікі Беларусь па захаванні аб’ектаў сусветнай спадчыны.

4.3. Тэставыя заданні

1. Тэрмін “музейон” у літаральным перакладзе са старажытнагрэчаскай мовы азначае:

- Месца, прысвечанае музам;
- Навукова-даследчая ўстанова;
- Старажытнагрэчаскі тэатр

2. Самая знакамітая скарбніца ў сярэднявечнай Японіі называлася:

- Шаолінь;
- Сёсоін;
- Кіёта.

3. Памяшканне для захавання нумізматычных калекцый:

- Мюнцкабінет;
- Кунсткамера;
- Шацкамера

4. Месца захавання царкоўных збораў:

- Скарбніца;
- Крыпта;
- Рызніца;

- 5. У аснову галерэі Уфіцы была пакладзена калекцыя:**
- Рымскіх пап;
  - Роду Медычы
  - Роду Ганзага.
- 6. Вынікам калекцыянерскай дзейнасці рымскіх пап з'яўляюцца:**
- Ватыканскія музеі;
  - Музей Баргезэ ў Рыме;
  - Галерэя Уфіцы ў Фларэнцыі.
- 7. Які з ніжэйпералічаных музеяў сфарміраваўся на снове прыватнага збору французскіх манархаў:**
- Луўр;
  - Музей д'Арсэ;
  - Музей французскіх помнікаў.
- 8. Першае згадванне пра Зброяную палату Маскоўскага Крамля адносіцца да:**
- 1547;
  - 1826;
  - 1380
- 9. Дзяржаўны Эрмітаж ў Санкт-Пецярбургу быў заснаваны па загаду:**
- Петром I.;
  - Паўлам I.;
  - Кацярынай II.
- 10. Першым публічным музеем на тэрыторыі Расійскай імперыі быў:**
- Зброяная палата Маскоўскага Крамля;

- Кунсткамера ў Санкт-Пецярбургу;
- Траццякоўская галерэя.

11. Кунсткамера ў Санкт-Пецярбургу была заснавана па ініцыятыве:

- Петра I;
- М. В. Ламаносава;
- Кацярыны II.

12. Аўтар праекта будынка Дзяржаўнага гістарычнага музея ў Маскве на Чырвонай плошчы:

- У. І. Шэрвуд;
- Р. І. Клейн;
- Л. фон Кленцэ.

13. Збор якіх правіцеляў лёг у аснову Старой Пінакатэкі ў Мюнхене:

- Вітэльсбахаў;
- Габсбургаў;
- Вецінаў.

14. Старая Пінакатэка ў Мюнхене адкрылася для публікі ў:

- 1819 г.;
- 1824 г.;
- 1836 г.;

15. У якім годзе быў адкрыты Стары музей у Берліне:

- 1830 г.;
- 1939 г.;
- 1753 г.

16. Пергамскі музей у Берліне створаны для экспанавання:

- Бюста Неферціці;
- Алтара Зеўса;
- Рэштак Парфенона.

17. У якім годзе быў адкрыты для публікі Рускі музей імя Аляксандра III у Санкт-Пецярбургу:

- 1895 г.;
- 1898 г.;
- 1912 г.

18. У якім годзе была заставана Трацякоўская галерэя ў Маскве:

- 1852 г.;
- 1872 г.;
- 1893 г.;

19. У якім годзе быў заснаваны Музей Вікторыі і Альберта ў Лондане:

- 1897 г.;
- 1852 г.;
- 1753 г.;

20. Ініцыятарам і стваральнікам Музея прыгожых мастацтваў пры Маскоўскім дзяржаўным універсітэце быў:

- І. А. Марозаў;
- І. У. Цвятаеў;
- П. М. Трацякоў.

21. Дзяржаўны гістарычны музей у Маскве быў заснаваны ў:

- 1872 г.;

- 1893 г.;
- 1912 г.;

22. Які музей быў адкрыты пасля правядзення Першай сусветнай прамысловай выставы ў Лондане:

- Музей Вікторыі і Альберта;
- Нацыянальная галерэя ў Лондане;
- Галерэя Тэйт.

23. Калі быў заснаваны першы ў свеце музей пад адкрытым небам:

- 1879 г.;
- 1891 г.;
- 1893 г.;

24. Як перакладаецца са шведскага назва “Скансэн”:

- узвышша;
- акуп;
- музей;

25. Хто быў заснавальнік першага музея пад адкрытым небам:

- А. Хазэліўс;
- Б. Ольсэн;
- Д. В. Дэнон

26. У якім годзе была адкрыта Лонданская нацыянальная галерэя:

- 1824 г.;
- 1897 г.;
- 1852 г.;

27. У аснову Брытанскага музея быў пакладзены збор:

- Карла I;
- Х. Слоўна;
- Р. Уолпала.

28. Міжнародны Савет музеяў (ICOM) заснаваны ў:

- 1946 г.;
- 1977 г.;
- 1953 г.;

28. Самы знакаміты кітайскі музей-пахаванне (Маўзалеі імператара Цынь Шы хуандзі) знаходзіцца каля горада:

- Пекін;
- Сіань;
- Нанкін;

30. Першы музей на тэрыторыі Кітая быў адкрыты:

- 1901 г.;
- 1905 г.;
- 1911 г.;

31. Першы публічны музей у ЗША заснаваны ў Чарлстане ў:

- 1773;
- 1777 г.;
- 1785 г.;

32. Метраполітэн-музей – гэта значыць:

- Сталічны;
- Галоўны;

- Вялікі;

33. Самы знакаміты мастацкі твор Дрэзданскай галерэі:

- Л. да Вінчы. Партрэт Лізы Джакондо. 1503-1519. Дошка, алей.;
- Рафаэль. Сікцінская мадонна. 1513-1514. Палатно, алей;
- Рэмбрант. Начны дзор. 1642. Палатно, алей

34. Хто з англійскіх манархаў быў самым апантаным калекцыянерам:

- Генрых XVIII;
- Карл I;
- Георг III.

35. У якім еўрапейскім горадзе буйнейшыя музеі размясціліся на востраве:

- Лондан;
- Парыж;
- Берлін.

36. Збор якога манаршага роду лёг у аснову Венскага музея гісторыі мастацтваў:

- Габсбургаў;
- Бурбонаў;
- Гогенцолернаў.

37. Музей у ЗША, заснаваны Г. Фордам:

- Грынфілд-Вілідж;
- Метраполітан-музей;
- Музей С. Гугенхайма.

38. У якім годзе быў адкрыты музей Прада:

- 1793;
- 1819;
- 1809.

39. Экамузеі ўпершыню ўзніклі ў:

- Францыі;
- Германіі;
- Канадзе.

40. У якім горадзе ў 1939 г. быў адкрыты музей Саламона Гугенхейма:

- У Нью-Йорку;
- У Парыжы;
- У Лондане.

41. Першым публічным музеем на тэрыторыі Вялікабрытаніі быў:

- Брытанскі музей;
- Нацыянальная галерэя;
- Эшмолеан-музеум.

42. У якім горадзе знаходзіцца музей-карабель:

- У Стэкгольме;
- У Мадрыдзе;
- У Токію.

43. Актыўны музей супраціўлення знаходзіцца:

- У Берліне;
- У Іерусаліме;
- У Вільнюсе.

4.4 Пытання да экзамену

1. Дзейнасць ЮНЕСКА ў галіне аховы гісторыка-культурнай спадчыны і музейнай справы.
2. Гісторыя стварэння і дзейнасці ICOM.
3. Дзейнасць міжнародных няўрадавых арганізацый (Еўрасаюз і Савет Еўропы) па пытаннях музейнай справы і аховы гісторыка-культурнай справы.
4. Арганізацыя музейнай справы ў Германіі.
5. Гісторыя фарміравання і асаблівасці калекцый музеяў у Германіі.
6. Прынцыпы арганізацыі музейнай справы ў Францыі.
7. Гісторыя фарміравання і асаблівасці калекцый і музеяў у Францыі.
8. Арганізацыя музейнай справы ў Вялікабрытаніі.
9. Характарыстыка музеяў у Англіі.
10. Характарыстыка музеяў у Шатландыі.
11. Гісторыя стварэння і характарыстыка калекцый музеяў у Грэцыі.
12. Арганізацыя музейнай справы ў Італіі.
13. Гісторыя стварэння і характарыстыка калекцый музеяў у Італіі.
14. Агульная характарыстыка стану і арганізацыі музейнай справы ў Іспаніі.
15. Гісторыя фарміравання і асаблівасці калекцый у музеях Іспаніі.
16. Асноўныя тэндэнцыі развіцця музейнай справы ў Нідэрландах. Характарыстыка буйнейшых музеяў.
17. Характарыстыка буйнейшых музеяў і калекцый Бельгіі.
18. Арганізацыя музейнай справы і характарыстыка буйнешых музеяў у Даніі.
19. Характарыстыка буйнейшых музеяў у Нарвегіі.
20. Характарыстыка буйнейшых музеяў у Швецыі.
21. Характарыстыка буйнейшых музеяў у Фінляндыі.
22. Характарыстыка музеяў і стан музейнай справы ў Расіі.
23. Характарыстыка буйнейшых музеяў у Чэхіі і Славакіі.
24. Характарыстыка буйнешых музеяў у Аўстрыі і Швейцарыі.
25. Характарыстыка буйнейшых музеяў і стан музейнай справы ў Польшы.

26. Характарыстыка буйнейших музеяў Албаніі і Балгарыі.
27. Характарыстыка буйнейших музеяў Украіны.
28. Характарыстыка буйнейших музеяў Венгрыі і Румыніі.
29. Характарыстыка буйнейших музеяў Літвы, Латвіі і Эстоніі.
30. Характарыстыка буйнейших музеяў Канады.
31. Характарыстыка буйнейших музеяў ЗША.
32. Характарыстыка буйнейших музеяў Мексікі і Кубы.
33. Характарыстыка буйнейших музеяў Бразіліі і Аргенціны.
34. Характарыстыка буйнейших музеяў Венесуэлы, Чылі, Эквадора і Калумбіі.
35. Характарыстыка музеяў Егіпта і Алжыра.
36. Характарыстыка музеяў Лівіі і Туніса.
37. Характарыстыка музеяў Нігерыі, Кеніі і Судана.
38. Характарыстыка музеяў Сенегала, Нігера, Ганы і іншых краін Цэнтральнай Афрыкі.
39. Характарыстыка музеяў Паўднёва-Афрыканскай рэспублікі.
40. Характарыстыка музеяў Намібіі, Батсваны, Мазамбіка і іншых краін.
41. Музеі Аўстраліі. Асноўныя тэндэнцыі развіцця і фарміравання калекцый.
42. Характарыстыка музеяў Новай Зеландыі і краін Акіяніі.
43. Характарыстыка буйнейших музеяў Ізраіля.
44. Музеі Ірана, Ірака і Афганістана. Асноўныя тэндэнцыі развіцця і фарміравання калекцый.
45. Музеі Лівана, Саудаўскай Аравіі і Кувейта. Асноўныя тэндэнцыі развіцця і фарміравання калекцый.
46. Музеі Кітая і Тайваня. Асноўныя тэндэнцыі развіцця і фарміравання калекцый.
47. Музеі Японіі. Асноўныя тэндэнцыі развіцця і фарміравання калекцый.
48. Музеі Карэі і Манголіі. Асноўныя тэндэнцыі развіцця і фарміравання калекцый.
49. Музеі Індыі і Непала. Асноўныя тэндэнцыі развіцця і фарміравання калекцый.
50. Музеі Пакістана. Асноўныя тэндэнцыі развіцця і фарміравання калекцый.

51. Музеї Сінгапура, Ганконга, Інданезії, Філіпін.
52. Музеї В'єтнама, Камбоджі і Тайланда.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

5. ДАПАМОЖНЫ РАЗДЗЕЛ

5.1. Тэматычны план

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Колькасць гадзін КСР	Форма кантроля ведаў
		Лекц ы	Семінар кія заняткі		
Уводзін ы	Мэта, задачы, структура, вучэбна-метадычнае забеспячэнне дысцыпліны	0.5			
Раздзел I. Міжнародныя музейныя арганізацыі і аб'яднанні					
Тэма 1.	Дзейнасць Арганізацыі аб'яднаных нацый па пытаннях адукацыі, навукі і культуры (ЮНЕСКА) ў галіне музейнай справы і аховы гісторыка-культурнай спадчыны	2		3	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый
Тэма 2.	Дзейнасць Міжнароднага савета музеяў (ICOM)	2		4	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый
Тэма 3.	Дзейнасць міжнародных неўрадавых арганізацый (Еўрасаюз і Савет Еўропы) па пытаннях музейнай справы і аховы гісторыка-культурнай спадчыны	1.5		2	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый
Раздзел II. Музейная адукацыя					
Тэма 4.	Фарміраванне сістэмы падрыхтоўкі музейных спецыялістаў у краінах далёкага замежжа	2		2	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый
Тэма 5.	Фарміраванне сістэмы падрыхтоўкі музейных спецыялістаў у былым СССР і на постсавецкай прасторы	1		2	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый
Тэма 6.	Станаўленне сістэмы падрыхтоўкі музейных спецыялістаў у РБ	1		2	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый
Раздзел III. Музеі Еўропы					

Тэма 7.	Музеі Вялікабрытаніі	2		2	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый	
Тэма 8.	Музеі Францыі	2		2	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый	
Тэма 9.	Музеі Германіі	2		2	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый	
Тэма 10.	Музеі Італіі	2		2	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый	
Тэма 11.	Музеі Іспаніі	2		2	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый	
Тэма 12.	Музеі Грэцыі	2		2	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый	
Тэма 13.	Музеі Нідэрландаў і Бельгіі	2		3	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый	
Тэма 14.	Музеі краін Скандынавіі	2		4	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый	
Тэма 15.	Музеі краін Цэнтральнай Еўропы	2		4	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый	
Тэма 16.	Музеі краін Усходняй Еўропы	2		4	Падрыхтоўка і праверка электронных прэзентацый	
Раздзел IV. Музеі Амерыкі						
Тэма 17.	Музеі краін Паўночнай Амерыкі			2	6	Выступленне на семінары, праверка

					творчых заданняў, электронных прэзентацый
Тэма 18.	Музеі краін Лацінскай і Паўднёвай Амерыкі		2	6	Выступленне на семінары, праверка творчых заданняў, электронных
Раздзел V. Музеі Афрыкі					
Тэма 19.	Музеі Паўночнай Афрыкі		2	2	Выступленне на семінары, праверка творчых заданняў, электронных
Тэма 20.	Музеі Цэнтральнай Афрыкі			2	Выступленне на семінары, праверка творчых заданняў, электронных
Тэма 21.	Музеі Паўднёвай Афрыкі			2	Выступленне на семінары, праверка творчых заданняў, электронных
Раздзел VI. Музеі Аўстраліі, Новай Зеландыі і краін Акеаніі					
Тэма 22	Музеі Аўстраліі		2	2	Выступленне на семінары, праверка творчых заданняў, электронных
Тэма 23.	Музеі Новай Зеландыі і краін Акіяніі		2	2	Выступленне на семінары, праверка творчых заданняў, электронных
Раздзел VII. Музеі Азіі					
Тэма 24.	Музеі Пярэдняй (Заходняй)		2	2	Выступленне

	Азіі				на семінары, праверка творчых заданняў, электронных
Тэма 25.	Музеі Усходняй Азіі		2	2	Выступленне на семінары, праверка творчых заданняў, электронных
Тэма 26.	Музеі Паўднёвай Азіі		2	2	Выступленне на семінары, праверка творчых заданняў, электронных
Тэма 27.	Музеі Паўднёва-Усходняй Азіі		2	2	Выступленне на семінары, праверка творчых заданняў, электронных
Усяго		32	20	72	

5.2. Асноўная літаратура

1. Ананьев, В. Г. История зарубежной музеологии: Учебно-методическое пособие / В. Г. Ананьев. – Санкт-Петербург : Ин-т истории С.-Петербур. гос. ун-та, 2014. – 316 с.
2. Ананьев, В. Г. Национальные и международные музейные организации: Учебно-методическое пособие / В. Г. Ананьев. – СПб : Ин-т истории С.-Петербур. гос. ун-та, 2013. – 140 с.
3. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У 2 ч. Ч. 1.: Музеі Еўропы / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2004. – 188 с.
4. Бярэйшык, Л. У. Музеі замежных краін: Вучэбн. дапам. для студэнтаў гіст. фак. спец. 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны”. У

- 2 ч. Ч. 2.: Музеї Азії, Амерыкі, Аўстраліі, Афрыкі / Л. У. Бярэйшык, А. А. Гужалоўскі. – Мінск: БДУ, 2008. – 247 с.
5. Все о музеях мира : иллюстрированный справочник художественных музеев / [составление, общая редакция И. Г. Мосина]. – Санкт-Петербург : Кристалл. – Москва : Оникс, 2007. - 175 с.
6. Грицкевич, В. П. История музеев мира. Учебн. пособия для студентов ист. факт. / В. П. Грицкевич, А. А. Гужаловский. – Мн.: БГУ, 2003. – 284 с.
7. Лысикова, О. В. Музеи мира : учебное пособие к интегрированному курсу "Музеи мира" / О. В. Лысикова. – Москва : Флинта : Наука, 2004. – 128 с.
8. Музеи мира / [ответственный редактор О. Елисеева]. – Москва : Аванта+ : Мир энциклопедий, 2006. – 183 с. - (Самые красивые и знаменитые).
9. Музейные учреждения и организации зарубежных стран (кат.) / АН СССР, НИИ культуры; сост.: З. С. Бутаева. – М.: Б. и., 1987. – 118 с.
10. Ревякин, В. И. Музеи мира: Франция. Италия. Иран. США. Япония. Германия. Дания. Норвегия. Великобритания. Швеция. Куба. Финляндия. Колумбия. Бразилия. Мексика. Архитектура / В. В. Ревякин. – М.: Информэкспресс, 1993. – 244 с.
11. 100 великих музеев мира / Автор-сост. И. А. Ионина. – М.: Вече, 2004 – 512 с.
12. Хадсон, К. Влиятельные музеи / К. Хадсон; Пер. с англ. Л. Мотылева. – Новосибирск: Науч.-изд. центр «Сиб. хронограф», 2001. – 194 с.
13. Юренева, Т. Ю. Музееведение: Учебн. для высшей школы / Т. Ю. Юренева. – М.: Академический проект, 2003. – 560 с. («Gaudeamus»).
14. Юренева, Т. Ю. Музей в мировой культуре / Т. Ю. Юренева. – М.: Русское слово – РС, 2003. – С. 255-314.
15. Юренева, Т. Ю. Музеи мира : история и коллекции, шедевры и раритеты / Т. Ю. Юренева; Российский институт культурологии. – Москва : Эксмо, 2011. – 495 с.

5.3. Дадатковая літаратура

1. Рассказы о Русском музее / Ю. Л. Алянский. – Л. : Искусство. Ленингр. отд-ние, 1988. - 236, [3] с.
2. Базельский художественный музей. Альбом. / Сост. и авт. текстов Т. Н. Букреев. – М.: Изобразительное искусство, 1987. – 196 с.
3. Воронихина, Л. Н. Государственный Эрмитаж / Л. Н. Воронихина – [2-е изд., исправ. и доп.]. – М.: Искусство, 1992. – 399 с.
4. Галерея Уфицци. Флоренция. / Сост и авт. текстов А. Губер. – М.: Советский художник, 1968. – 184 с.
5. Государственная Третьяковская галерея. История и коллекции: [Сборник / Редкол.б Я. В. Брук (отв. ред.) и др.: предислов. Ю. К. Королёва]. – М.: Искусство, 1989. – 444 с.
6. Государственные музеи Берлина. ГДР. Альбом. – М.: Изобразительное искусство, 1983.
7. Демская, А. А. Государственный музей изобразительных искусств имени А. С. Пушкина / А. А. Демская. – М.: Искусство, 1979. – 239 с.
8. Метрополитен. Нью-Йорк : альбом / К. И. Панас. – Москва : АСТ : Астрель, 2005. – 142, [2] с.
9. Мир чудес. [100 лет Политехническому музею]. – М.: Знание, 1972. – 198 с.
10. Музей Ватикана. Рим : Альбом. – М. : АСТ : Премьера, 2002. – 132, [3] с.
11. Музей Рима: Галерея Боргезе. Национальная галерея. Альбом / Сост. и авт. текста З. Борисова. – М.: Изобразительное искусство, 1971. – 176 с.
12. Музей изобразительных искусств. Будапешт. Альбом. – М.: Изобр. искусство, 1976. – 209 с.
13. Музей изобразительных искусств им. А. С. Пушкина = Pushkin museum of fine art: [Альбом / вступ. Статья А. Н. Замятиной]. – М.: Изобразительное искусство, 1975. – 11 с.
14. Национальная художественная галерея. Лондон. / Авт. и сост. текстов И. Кузнецова. – М.: Изобразительное искусство, 1971. – 168 с.

15. Национальный музей. Варшава. – М.: Изобразительное искусство, 1977. – 272 с.
16. Николаева, Н. С. Стокгольм и его музеи : Город. Пригороды. Музеи / Н. С. Николаева. – Москва : Искусство, 1995. – 207 с.
17. Овчинникова, Б.Б. Из истории русских музеев: учебн. пособие / Б. Б. Овчинникова, Л. В. Чижова; Ураль. гос. ун-т им. А. М. Горького. – Екатеринбург: УрГУ. 1992. – 115 с.
18. Ревякин, А. В музеях Вашингтона / А. Ревякин // Мир музея. – 1997. – №2. – С. 48-52.
19. Фролов, А. Основатели российских музеев: Учебное пособие / Рос. гос. гуманит. ун-т / А. Фролов. – М., 1991. – 80 с.
20. Шаповалова, О. А. Расскажи мне об Эрмитаже / О. А. Шафрановская. – М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2003. – 192 с.
21. Шафрановская Т. К. Петербургская кунсткамера: Путеводитель по музею / Рос АН, Музей антропологии и этнографии им. П. Великого (Кунсткамера) – СПб.:МАЭ РАН: Изд-во “Хорда”, 1994. – 159 с.
22. Шмелёв, В.Г. Музеи под открытым небом: очерки возникновения и развития / В. Г. Шмелёв. – Киев: Наукова думка, 1983. – 119 с.
23. Шоймар, И. Венгерская национальная галерея / И. Шоймар. – Будапешт: Корвина. 1976. – 270 с.
24. Штейн, М. Т. Нью-Йорк : Музей Метрополитен. Музей соврем. искусства. Музей Гуггенхайма: Пер. с исп. / Майкл Т. Штейн, Алехандро Монтель. – М. : АСТ, 2000. – 237 с